

Poslovanje malega gospodarstva v znamenju nadpovprečne gospodarske rasti

Pet odstotna gospodarska rast v letu 2017 (realno), velika okrepitev gradbeništva ter domača potrošnja so ključni razlogi za rekordne rezultate malega gospodarstva.

Bojan Ivanc, Analitika GZS

Od 65 tisoč mikro in malih družb je bilo novoustano-
vljenih 4.900, 4.000 jih je prenehalo s poslovanjem. Še
okoli 140 jih je zraslo v srednje velike, okoli 40 pa jih je
prešlo iz srednje velikosti v majhno. Tako je demografska
slika malega gospodarstva ostala pozitivna.

Malo gospodarstvo ustvari tretjino dodane vrednosti

Mikro in mala podjetja so v letu 2017 ustvarila 28 mili-
jard evrov prihodkov (+16 odstotkov) in 7,6 milijarde
evrov dodane vrednosti (+12 odstotkov). Zaposlovala
so 218 tisoč ljudi, kar je bilo za 9 odstotkov več kot v
prehodnem letu. Z vidika vseh gospodarskih družb so
družbe malega gospodarstva ustvarile eno tretjino
vseh prihodkov in dodane vrednosti, zaposlovale so
45 odstotkov vseh zaposlenih. Od 37,5 milijarde evrov
celotnega izvoza pri družbah je malo gospodarstvo
izvozilo za 7,9 milijarde evrov, kar je bilo 21 odstotkov
celote. V deležu od prodaje izvoz ne narašča tako
hitro kot pri srednjih in velikih družbah, še vedno pa je
precej višji (za 10 odstotnih točk) kot v letu 2007.

Produktivnost dela za petino nižja kot v celotnem gospodarstvu

Produktivnost dela, merjena s kazalnikom dodane
vrednosti na zaposlenega, se je okrepila za 2,6
odstotka na 35 tisoč evrov, kar je bilo za petino
manj kot pri vseh gospodarskih družbah. Struktura
ustvarjene dodane vrednosti po panogah se bistveno
ne razlikuje od celotnega gospodarstva, s to izjemo,
da je pomen gradbeništva (10 odstotkov) in stro-
kovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnosti (14
odstotkov) nekoliko nadpovprečen, nižji pa je denimo
pomen energetike (0,8 odstotka) in oskrbe z vodo (1,5
odstotka). Dodana vrednost se je najbolj okrepila v
transportu, poslovanju z nepremičninami in drugih
raznovrstnih poslovnih dejavnosti (povsod za 1/6).
Nekoliko manj se je okrepila dodana vrednost v grad-
beništvu (+15 odstotkov).

Dobički najvišji v desetletju

EBITDA družb je znašala 2,7 milijarde evrov, kar je bilo
za 12 odstotkov več. Neto dobička je bilo za 1,1 mili-
jarde evrov, kar je bilo za tretjino več. To je bilo največ
po letu 2007. K temu so predvsem pripomogli manjši
odpisi in slabitve sredstev. Zadolženost družb se je
znižala na 2,8-kratnik (razmerje neto dolg-EBITDA),
likvidnost je ostala podobno visoka. Za investicije
so mikro in male družbe namenile 6,7 odstotka letne
prodaje oz. 1,9 milijarde evrov.

Manj samostojnih podjetnikov, ki pripravljajo finančne izkaze

Podatke o poslovanju je lani predložilo 56 tisoč
podjetnikov, kar je za 4 odstotke manj kot v 2016.
Po podatkih Poslovnega registra Slovenije je bilo v
letu 2017 ustanovljenih 15 tisoč podjetnikov, za en
odstotek manj kakor v letu 2016, s poslovanjem pa je
prenehalo 11,4 tisoč podjetnikov, dva odstotka manj
kakor v predhodnem letu. V letu 2017 je bilo uvedenih
135 stečajnih postopkov podjetnikov, 22 odstotkov
manj kakor v letu 2016. Na manjše število predloženi-
h letnih poročil so vplivali samostojni podjetniki,
obdavčeni na podlagi ugotovljenega dobička z

Mikro in male
družbe povečale
prodajo za
16 %,
samostojni
podjetniki za
8 %.

Foto: Depositphotos

Poslovanje mikro in majhnih družb

		% sprememba 2017/2016 pri istih družbah
Število družb	65.061	-
Čisti prihodki od prodaje (v mio EUR)	28.166	16,0
Čisti prihodki od prodaje na zaposlenega (EUR)	129.331	6,6
Delež prodaje na tujih trgih (%)	28,0	3,2
Dodana vrednost (v mio EUR)	7.558	11,6
Zaposleni	217.783	8,8
Dodana vrednost na zaposlenega (EUR)	34.704	2,6
Stroški dela v dodani vrednosti (%)	65,9	-0,4
Dobiček pred davki, obrestmi in amortizacijo (EBITDA), (v mio EUR)	2.653	12,1
EBITDA marža (%)	9,4	-3,4
Neto čisti dobiček/izguba (v mio EUR)	1.127	34,9
Neto marža	4,0	-13,8
Donosnost kapitala - ROE (%)	9,3	21,6
Neto finančni dolg na EBITDA	2,8	-9,2
Kratkoročni koeficient	1,4	1,0
Investicije v prodaji (%)	6,7	-13,8
Mesečna bruto plača na zaposlenega (EUR)	1.390	2,0

Vir: Kapos, podatki Ajpes

Izvozni prihodki pri družbah višji za 20 %, pri podjetnikih za 12 %.

upoštevanjem normiranih odhodkov, ki niso zavezani k predložitvi letnega poročila. Teh je bilo v letu 2017 33 tisoč, v letu 2016 pa 27 tisoč. Tradicionalna živahna demografija pri samostojnih podjetnikih se odraža v veliki razliki, če primerjamo poslovanje istih samostojnih podjetnikov (ista struktura v 2017 in 2016) ali različnih (novi v 2017, obstoječi v 2016, v 2017 ne poslujejo).

Krepka rast dodane vrednosti pri podjetnikih

Ustvarili so za 4,9 milijarde evrov prihodkov in 1,5 milijarde evrov dodane vrednosti, kar je bilo pri istih družbah za 7,8 odstotka (prihodki) oziroma 9,3 odstotka več. Bruto marža je znašala 32 odstotkov (dodana vrednost v prihodkih), kar je bilo podobno kot v 2016. Število zaposlenih pri teh samostojnih podjetnikih se je povečalo za 7,2 odstotka na 42 tisoč. Neto podjetnikov dohodek (pozitiven-negativen izid pod črto) je znašal 370 milijonov evrov (11 odstotkov več), pri čemer je pozitiven dohodek narasel za 12 odstotkov, negativni poslovni izid pa za 29 odstotkov.

Med podjetniki pri izvozu izstopajo prevozniki.

Foto: Depositphotos

Prevoznništvo ustvarilo pretežen del izvoznih prihodkov

Na domačem trgu so se prihodki povečali za 10 odstotkov, na tujem trgu za 12 odstotkov (prihodki na trgu EU za 12 odstotkov in prihodki na trgu izven EU za 10 odstotkov). K povečanju prihodkov na tujem trgu so največ prispevali podjetniki iz dejavnosti prometa in skladiščenja, predelovalnih dejavnosti, iz dejavnosti gradbeništva in iz dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil. Prodajo na tujem trgu je ustvarilo 7.455 podjetnikov (13 odstotkov vseh). Od tega je 7.074 mikro podjetnikov ustvarilo 56 odstotkov, 375 majhnih podjetnikov 36,5 odstotka in 6 srednjih podjetnikov 7,5 odstotka vseh prihodkov na tujem trgu. Največji delež med vsemi prihodki na tujih trgih samostojnih podjetnikov (41 odstotkov) je ustvarilo 1.063 podjetnikov iz dejavnosti transporta, 905 podjetnikov iz dejavnosti gradbeništva (9,3 odstotka), 447 podjetnikov iz oddelka dejavnosti proizvodnje kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav (6,6 odstotka), in 216 podjetnikov iz oddelka dejavnosti popravil in montaže strojev in naprav (3 odstotke).

2018 v znamenju optimizma

V letošnjem letu bi utegnili biti poslovni izdatki malega gospodarstva boljši od večjih družb, saj se napoveduje visoka rast gradbeništva ter domače potrošnje, medtem ko naj bi se rast izvoza umirila na bolj vzdržne ravni. Ponovno se dvigujejo tudi cene, kar naj bi vplivalo tudi na višjo rast nominalnih prihodkov. Ocenjujemo, da bodo prihodki malega gospodarstva v letu 2018 porasli med 8 in 10 odstotkov, dodana vrednost pa nekoliko manj (med 6 in 8 odstotkov), predvsem zaradi višjih cen surovin, predvsem energentov. [gg](#)

Poslovanje samostojnih podjetnikov, ki poročajo Ajpesu

		% sprememba 2017/2016 pri istih podjetnikih
Podjetniki	56.148	-
Zaposleni	42.025	8,1
Prihodki (v mio EUR)	4.879	10,3
Dodana vrednost (v mio EUR)	1.535	10,3
Podjetnikov dohodek (v mio EUR)	411	11,7
Negativni poslovni izid (v mio EUR)	39	13,7

Vir: Kapos, podatki Ajpes

Malo gospodarstvo za namen te analize definiramo kot vse mikro in majhne gospodarske družbe ter samostojne podjetnike, ki so oddali finančne izkaze Ajpesu za leto 2017.